పవని నిర్మల ప్రభావతి

తేరు ఒరిగింది...

"వద్దు. వద్దు అది భగవంతునిసొమ్ము. అది దేవుడికే చెందాలి. ఆలయానికి సంబంధించిన వసతులకు ఉపయోగింపబడాలి. మనం దాన్ని హరాయించుకోలేం. దాన్ని మన స్వంతం చేసుకుని కోరి పాపపంకిలం పట్టించుకో వద్దు. నామాట వినండి. మనకు భగవంతు డిచ్చినదాంతో తృప్తి పడదాం!" వెనకనుంచి గోలగా అరుస్తున్న అన్నపూర్ణ కంఠస్వరం అంతకంతకూ పెద్దదై, వరండా మెట్లు దిగుతున్న ఆచారికాళ్ళకు సంకెళ్ళు వేసింది.

"ఏమిటా వెధవ్వాగుడూ? అట్టే పేలకు! ఆడపీనుగవి. నీకేం తెలుస్తుంది మగాడి సంపాదన? అసలు నీకు సుఖపడేయోగం వుంటేకదూ? నీ ఖర్మ! నా బంగారుతల్లికి... లలితకు... చేయిస్తాను నగలన్నీ!" అన్నాడు చిరాకుగా, కోపంగా, పంతంగా.

"లలితకా! మన చిట్టితల్లికా? ఒద్దు. ఒద్దు... ఎందరో నిలువుదోపు లిచ్చిన సొమ్ము... ఎన్ని ఆపదల తాలూకు

ముక్కలదా సొమ్ము... ఆ పీడలన్నీ మన ఒక్కగానొక్క బిడ్డకు చుట్టబెడతారా? ఇక నాకు పిల్లలు పుట్టే అవకాశం కూడా లేదని మీకు తెలుసు. భగవంతుడు చల్లగా చూస్తే అంతేచాలు... నా బిడ్డకేమీ వద్దు!" ఆవేశంగా అరుస్తున్న అన్నపూర్ణ, ఆయాసంతో, మంచంమీద వెనక్కువాలింది మరి మాట్లాడలేక.

అన్నపూర్ణ పీక నులిమేయాలన్నంత కోపం వచ్చింది ఆచారికి. గబగబ వెనక్కి వచ్చి ఆమెవేపు మిర్రిచూస్తూ, అరిచాడు "నువ్వు నోరుమూసుకుంటావా లేదా?"

అన్నపూర్ణ నీరసంగా కళ్ళు మూసుకుంది. అస్పష్టంగా ఆమె పెదవులు గొణిగాయి. "నా నోరు మూయగలరు. కానీ దేవుడికళ్ళు మూయలేరు!"

"సర్లె.... వెధవపీడ!" చీదరించుక, గబగబ వీధిలోకి వచ్చాడు ఆచారి కంసాలి బ్రహ్మయ్య ఇంటివేపు అడుగులు పడుతున్నాయేగానీ, ఆలోచనంతా అన్నపూర్ణ మాటలమీదే వుంది.

"ఏం మనిషి? ప్రతిదీ భయమే... అలా అడుగడుగునా తనూ భయపడ్తూ కూర్చునివుంటే, ఈ నాడింత ఉచ్చస్థితిలోకి తను రాగలిగివుండేవాడా?"

అడుగులు ముందుకూ, ఆలోచనలు వెనక్కు... గతంలోకి పరుగులు తీసాయి...!

* * *

మొదట్లో, పాడుబడ్డ గోడలతో, విరిగిన మంటపాలతో, ఎండిన చెట్లమ్రానులతో, నానాగభరాగా వుండేదీ ఆలయం! ఆచారి పేరుకు పూజారేగానీ, అర్చన అవసరం ఏనాడూ ఏర్పడింది కాదు... గర్భగుడి వెనకాల మంటపంలో తనూ, సుబ్రహ్మణ్యం, రాములు, అయ్యంగారు ఇంకా మరికొందరు కుర్రకారూ పేకాట ఆడుతూండేవారు అస్తమానూ!

కొత్తగా కాపురానికి వచ్చిన అన్నపూర్ణకు మాత్రం ఆచారివరసేం నచ్చలేదు.

"ఎందుకలా అస్తమానూ పేకాటలో మునిగిపోయి, ఆలయాన్ని మరింత పాడుపెడ్తున్నారు. కాస్త నలుగురినీ కూడవేసి ఆలయం బాగుచేయించండి. నిత్య పూజావిధులు నియమంగా నిర్వహించండి. ఇహమూ, పరమూ కలిసి వస్తుంది!" అని శత పోరటం మొదలెట్టింది. "నిత్యపూజావిధుల"న్న మాట అంతగా నచ్చకున్నా, అన్నపూర్ణమాటలతో ఓ మెరుపులాటి ఆలోచన వచ్చింది ఆచారికి! ఆచారి అదృష్టంబావుండి, రోజురోజుకూ గ్రామం పెరిగింది. పంచాయతీ వచ్చింది! గ్రామస్థాయిలో జరుగవలసిన న్యాయవిచారణ మాటెలావున్నా పార్టీలూ, పంతాలూ, పౌరుషాలూ, తెగింపులూ, పెరిగిపోయాయి. అది ఆచారికి, అతగాడి ఆలోచనకూ చక్కటి రాజమార్గమైంది.

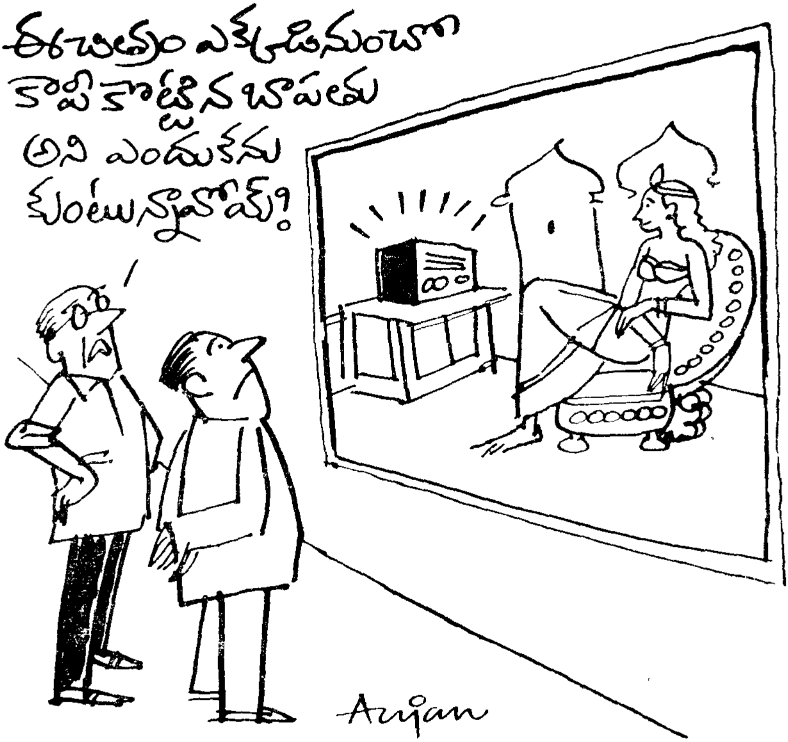

నాయుడుగార్ని రెచ్చగొట్టి మంద పాలు బాగుచేయించాడు. అందులో బాగా కలిసొచ్చింది! రెడ్డిగారిని దువ్వి ఆలయంలో ఓ మూలగా శివలింగం ప్రతిష్ఠింప చేయించాడు. దాంతో బాగా విలదొక్కుకున్నాడు! వైశ్యులను ఊదర పెట్టి అదే ఆలయప్రాంగణంలో ఓ చిన్న రామాలయమూ, ఆంజనేయస్వామి గుడి, విష్ణ్వాలయమూ ఇంకోవేపుగా నవగ్రహకూటమి, పార్వతిమందిరం ... సుబ్రహ్మణ్యస్వామి-ఒకటేమిటి అప్పటి ఆలయప్రాంగణం స్మశానవాటికలా వుంటే, ఐదేళ్ళలో అది, అడుగుకో గుడి గుడికో దేవుడుగా పెరిగిపోయింది. సుబ్రహ్మణ్యం, రాములు, అయ్యంగారు, శఠగోపం, తన క్రిందనే-తనకు అనుకూలంగా వుండే వాళ్ళందర్నీ పూజారులుగా, నౌకర్లుగా, గుడికి సంబంధించిన పనివారలుగా మార్చేశాడు ఆచారి! గవర్నమెంటు అనాధీనం కొంత దేవాలయ మాన్యంగా మార్పించాడు మంచి ఆసాములను పట్టుకుని. గవర్నమెంటు గుర్తింపూ, గ్రాంటూ కూడా వచ్చాయి ఆలయానికి! ఓ హుండీ-క్యూ సిస్టమ్

కూడా ఏర్పాటయింది। పదేళ్ళు తిరిగే సరికి ఆలయంతోబాటు ఆచారి కూడా బాగా పెరిగాడు_గ్రామం టౌన్‌గా మారినట్లు. రెండుమేడలూ, పదెకరాల మాగాణి పదిలపరచాడు.

పవిలో పవి, గర్భగుడి వెనుకగా ఓ పెద్ద మంటపాన్ని మాంఛి గది ఆకారంలో చేయించాడు ఆచారి. ఆ గదిలో రాత్రి పది దాటాక ఓ చిత్రమైన కోలాహలం బయల్దేరుతుంది.

పగలంతా "ఊర్ధాయనమః ఓం
ఊర్ధ్వలింగాయనమః ఓం।"
అన్న కంఠాలన్నీ రాత్రి పదిదాటాక
"ఆసూనమః ఓం
కాసూనమః ఓం।" అంటూంటాయి।

అది మాంఛి లాభసాటి వ్యాపారమయ్యింది ఆచారికి। ఈమధ్యపెట్టిన కాలేజితాలూకు లెక్చరర్లు కొందరూ, హైస్కూలుమాస్టార్లు కొందరు, ఊరిలోని మోతుబరులు, కుర్రకారు అంతా రాత్రయ్యేసరికి అక్కడ పోగవుతారు। ఈ చతుర్ముఖ పురాణపారణ దురంధరులందరికీ, లైట్లు, సిగరెట్లు, లైటర్లూ వెలిగించి ఇవ్వటానికీ, చాపలూ, జంపకానాలూ పరవటానికీ చిన్నచిన్న కుర్రాళ్ళని, తను నెలజీతాలు ఏర్పాటుచేసి మరీ నియమించాడు ఆచారి। ఒక కొత్త పేక సప్లయి చేయిస్తాడు ఆచారి_ఆ కుర్రాళ్ళ చేత ఓ జట్టుకు. జట్టులోని వారందరూ తలకోరూపాయి ఇవ్వాలి పేక సప్లయి చేసిన కుర్రాడికి ... అలాగే పదిజట్లవారికీ। పది ఆటలు ఆడాక పేక నలిగిపోగానే, అది ఆచారి తీసుకుంటాడు. సగంధరకు చిన్నసైజు పేకాటరాయుళ్ళకి (రిక్షా కుర్రాళ్ళూ_వగైరాలకు) అమ్మివేస్తాడు. కొత్త పేకలతాలూకు పై సంపాదన రోజుకు సగటున నాలుగు రూపాయలపైగానే వుంటుంది। ఆ పని కుర్రాళ్ళ జీతాలు పోను పైదంతా తనకే।

మరో కొత్తరకం "హుండీ" తయారుచేశాడు ఆచారి ఆ గదిలోనే। "రమ్మీ" లో గెలిచిన ఆసామీ ఆ హుండీలో (దేవుడికిగానూ।) ఐదు రూపాయిలు వేయాలి. "బ్రిడ్జి" అయితే మూడు। ఒక్కోరోజు తెల్లారుఝాము అయ్యేసరికి హుండీలో ఏభై, అరవై కూడా పడటంకద్దు। సుబ్రహ్మణ్యం, శఠగోపం, అయ్యంగారు వగైరాలు పడగవెత్తకుండా, నోరు మెదపకుండా వాళ్ళనోళ్ళు నేర్పుగా మూయించాడు ఆచారి. ఎక్జుక్యూటివ్ ఆఫీసర్ని మంచి చేసుకున్నాడు. ఎలా అయితేనేం, ఆ ఆలయానికి ఆచారి మకుటంలేని మహారాజు అయిపోయాడు।

రోజురోజుకూ భర్తలోని మార్పూ, భర్త సంపాదనలోని రహస్యాలూ తెలుసుకుంటున్న అన్నపూర్ణ గుండె బేజారెత్తిపోవటం మొదలెట్టింది।

"ఆలయం బాగుచేయించారు _ అది నాకు సంతోషం। కానీ ఆలయంలోనే_

పవిత్రమైన భగవంతుని సాన్నిధ్యంలోనే మీరు చేస్తున్న ఘోరా లేమిటి ?" అంటూ నిలవెయ్యటం మొదలెట్టింది! మొదట్లో ఆమె ప్రశ్నలకు సమాధానంగా చిరునవ్వు నవ్వేవాడు. తర్వాత విసుక్కునేవాడు. రానురాను తాడి ప్రమాణాన లేవటం అలవరుచ్చుకున్నాడు. లలితను ప్రసవించగానే అన్నపూర్ణకు బ్లడ్ ప్రషర్, ఆయాసం, గుండెపోటు పట్టుకున్నాయి. ఇక కాన్పులురాకుండా చేసేసారు డాక్టర్లు ...

'అసలిలాటి విషయాల్లో ఆడవాళ్ళు తలదూర్చకూడదు. దూర్చారో_వాళ్ళకు అనవసర ఆందోళన ఎక్కువౌతుంది! ఆరోగ్యం చెడుతుంది!' అన్నదే ఆచారి సిద్ధాంతం!

ఎందరో భక్తులు శేర్లకొద్దీనెయ్యి తెచ్చి దీపారాధన సెమ్మెలలో దిమ్మరిస్తారు. అది దీపారాధన కొండ కెక్కేంత వరకూ వుంచుతాడా చయనులు? వూహూఁ! ఒక జట్టు భక్తులలా కదిలి వెళ్ళగానే మూలనున్న తన సత్తు కారియర్ లోకి ఆ నెయ్యంతా వంచేసుకుంటాడు నూనే అంతే!

కొట్టిన కొబ్బరికాయ గిన్నెలన్నీ దేవస్థానం వారికి అప్పచెప్పాలన్న నియమం అవధానికి అసలే లేదు! తనకూ, అక్కడి నౌకర్లకూ_పోను మిగతావే మిగుల్చుతాడు! హారతిపళ్ళెం పట్టి_ "హుండీలో వేయకండి... ఈ పళ్ళెంలో వేయండి కానుకలు!" అని గుసగుసగా మంత్రాలలానే చెప్పి, వారు

వేయదల్చుకున్న పైసలు పళ్లెంలోనే వేయించుక రొండిని దోపుకుంటాడు సాంబశివం! ఇక సీతన్న, సుబ్బులు, యాదయ్యలాటి నౌకర్లు మాత్రం తక్కువా! "ఇటువేపు రాండిబాబూ! త్రోవ చూపుతాం! పిల్లలు జాగ్రత్త... కొబ్బరినీళ్ళు పడ్డాయిక్కడ! పాకుడుగా వుంది... అడుగు జాగ్రత్తగా వేయండి!" అంటూ మహా వినయంగా, పరోపకారమే తమ జీవన ధ్యేయమన్నంత తియ్యగా మాట్లాడుతూనే మరోవేపు "మీ శక్త్యానుసారం... ఇహిహీ...!" అంటూ చేయిజాపుతుంటారు! మరి వాళ్ళందరి భార్యలూ అన్నపూర్ణలా, లేనిపోని ఆలోచనలతో మంచం, మరణం అవుతున్నారా? ఆచారికి అందుకే అన్నపూర్ణంటే తగని చిరాకు... అన్నపూర్ణంటే ఎంత కోపమో ఒక్కగానొక్క పిల్ల లలితంటే అంత ప్రాణం.... ఆరేళ్ళ లలిత "బాలాంబిక"లా వుంటుంది!

మొన్నను - ఎక్జుక్యూటివ్ ఆఫీసర్ - పాపం ఈయన జాలి గుండె కలవాడు, ఎదుటివారి కష్టసుఖాలు ఆలోచించగల మంచి హృదయమున్నవాడు, స్వపర భేదం లేనివాడూ కాబట్టి - తనూ, ఆయనా గుంభనగా సాగిస్తున్నారు వ్యవహారం! ఎవరో గొప్పవారు నిలువుదోపు ఇచ్చిన నూటఇరవై నవర్సుల సొమ్ములో-ఏభై నవర్సులు చెరిసగంగా పంచి - మిగతాది దేవస్థానం ట్రస్టుకు జమ కట్టాడు. మహానుభావుడు! ఎవరైతేనేం? దేవుడులాటివాడు! ఆలాగే మరోసారి... మరోసారి... అయితే నేం? ఇంట్లో అన్నపూర్ణ ఆ సొమ్ము వేలేసి ముట్టదుకదా? ఆ మటుకూ భగవంతుడి సొమ్ము ఆపళంగా ధరించటం అపరాధమని, తనకు నమ్మకస్తుడైన కంసాలి బ్రహ్మయ్యచేత అవి చెరిపించి క్రొత్త రూపాలలో తయారుచేయిస్తాడు. లేదా, భూమిగానో, ఇళ్ళగానో రూపాంతరం చెందిస్తాడు! అయినా అన్నపూర్ణ దవో మూర్ఖపు పట్టుదల...తను తాకదు. లలితను ముట్టుకోనివ్వదు.

* * *

"ఏమిటయ్యా బావా! అంత దీర్ఘాలోచనతో నడుస్తున్నావ్? కంసాలి బ్రహ్మయ్య యిల్లు దాటిపోయావు కూడా?" ప్రశ్న విని త్రుళ్ళిపడి గత స్మృతులలోనుంచి బయటికి వచ్చాడు ఆచారి. ఎదురుగా సోమయాజులు నిల్చుని నవ్వుతున్నాడు. ఆ సమయంలో సోమయాజులుపై లోలోపల మండిపడ్డాడు ఆచారి. 'వెధవ! అవులిస్తే పేగులెక్క పెడతాడు!' అనుకున్నాడు కసిగా. తడబాటు అణుచుకుంటూ "అహా(ఏంలేదు యాజులూ! పది రోజుల్లో రథోత్సవం జరిపిస్తానంటున్నాడు రామిశెట్టి. ఆ విషయమై

ఏర్పాట్లుగురించి, ఇలా ఆఫీసర్ గారింటి వేపు వెడుతున్నా... !"

"రామిశెట్టికూడా నీలానే అసాధ్యుడయ్యా బావా! దేవుణ్ణికూడా వలలో వేసుకున్నాడు. కోస్తాలో వున్న కొడుకు బ్లాక్ మార్కెట్ వ్యాపారం, లక్ష లాభం వస్తే పోయినేడాది తెప్ప తిరుణాల చేయించాడు. ఈ మారు రెండు 'లకారాలు' పలికింది కాబోలు రథోత్సవం ఎరగా వేశాడు! మొత్తానికి నీ చేతినిండా పని - చేతినిండా తడి..." నవ్వాడు సోమయాజులు.

"సర్లే...అవతల నాకు పనుంది. ఏమిటి విశేషాలు?" మొహమాటం తోసివేయలేక నిలుచున్నాడు ఆచారి చిరాగ్గా!

"విశేషాలు నాకేమున్నాయి? వుంటే నీ కుండాలి. అన్నట్టు గర్భగుడి వెనకాల భజనమందిరంలో (పేక) భజన పెరిగి పోతోన్నట్లుందే? మొన్న నెవరో ఓ కొత్త ఆసామీ రాత్రివేళ దైవ దర్శనం చేసుకుపోదామని వస్తే, గాలి గోపురద్వారం దగ్గర కాపలావున్న సీతిగాడు ఏమన్నాడో తెలుసా? 'స్వామి

వారికి ఏకాంతసేవ జరుగుతోంది! పూజారులు తప్ప మరెవర్నీ లోపలికి వెళ్ళనివ్వం!" అని రంగున చెప్పేశాడు!' ఎంచక్కా తర్ఫీదు ఇచ్చావయ్యా స్వామీ! అది సరేగానీ బావా... నిన్ననే గుడికొచ్చాలే నేను. కొత్తగా వుంది విగ్రహం ముఖం ఏమిటి చెప్మా అని తికమక పడ్డాను కాస్సేపు... తర్వాత తెలిసింది ఈ విగ్రహా లన్నిటికీ కళ్లు కనిపించకుండా కళ్ళమీదుగా నామాలు దిద్దినట్లున్నావు?" కుతూహలంగా అడిగాడు సోమయాజులు!

"ఆ...ఆ! రాముడికీ, విష్ణుమూర్తికీ, ఆంజనేయ స్వామికీ - అందరికీ కళ్ళ చివరలు మాత్రం వదిలి. కళ్ళమీదుగా దట్టంగా నామాలు పెట్టాను - వేంకటేశ్వర స్వామిలా అందంగా, గొప్పగా వుంటుందని!" అన్నాడు ఆచారి గర్వంగా. నిజానికీ కొత్త అలంకరణ అతగాడి మనసు కెందుకో బాగా నచ్చింది!

సోమయాజులు పకపక నవ్వాడు.

"భలేభలే! మీరంతా చేసే వెధవ పనులన్నీ దేవుడు చూడకూడదనీ - ఇక ముందు చూడటానికి వీలు పడదనీ, దేవుడికళ్లు మూసేసావన్న మాట నామాలతో!" యాజులు అలాగే పొట్ట చెక్కలయ్యేలా నవ్వుతూంటే, ఆచారికి ఒళ్లు మండిపోయింది

"యాజులూ, ఏమిటా పొగరు మాటలూ? దేవుడి చూపు నేరుగా ప్రపంచంమీద పడకూడదని అలా కళ్లు నిండిపోయేలా పెడతారు నామాలు..." ఆచారి మాట పూర్తికాకముందే అందుకున్నాడు సోమయాజులు.

"నీ విషయంలో మాత్రం నేను చెప్పిందే కరెక్టు. సర్లే... దేవుడి కళ్ళకు నామాలు దిద్దేంత ఘనుడివయ్యావ్! అవతల పనుంది వెళ్ళొస్తా!" సోమయాజులు వెళ్ళిపోయాడు. ఉడికిపోయాడు ఆచారి. ఈ జడ్డివెధవ... ఈ సోమయాజులను మొదట్లో శివాలయంలో అర్చకుడిగా నియమించాడు తనే... నయానా, భయానా తన మార్గానికి తెచ్చుకోవాలని చూశాడు. వూహూం లొంగిరాలేదు. చివరకు విసిగిపోయి "నీకూ ముగ్గురు మగవెధవ లున్నారు యాజులూ! ముందుచూపు చూడు. కాస్త వెనక వేసుకుంటే, కుర్రవెధవల చదువులకు అక్కరకు వస్తుంది" అని బోధించాడుకూడా!

యాజులు నిర్లక్ష్యంగా నవ్వి - "బావా! నా బిడ్డల భవిష్యత్తు వాళ్ళ నుదిటిమీదే వ్రాసివుంటాడు దేవుడు. కొత్తగా నేను తిరగరాసేదేమిటి? అందుకు దేవుణ్ణి దోచేదేమిటి? నాకీ వుద్యోగం వద్దు - ఎప్పుడో ఓనాడు గుడికి వచ్చివెళ్తుంటే భగవంతుడిమీద మనసు నిలిచేది. ఇక్కడ కొలువు కుదిరాక నీ బోధలూ, నీ అనుచరుల 'పూజలు' వినటం, దుర్భరంగావుంది. నా మానాన నన్ను

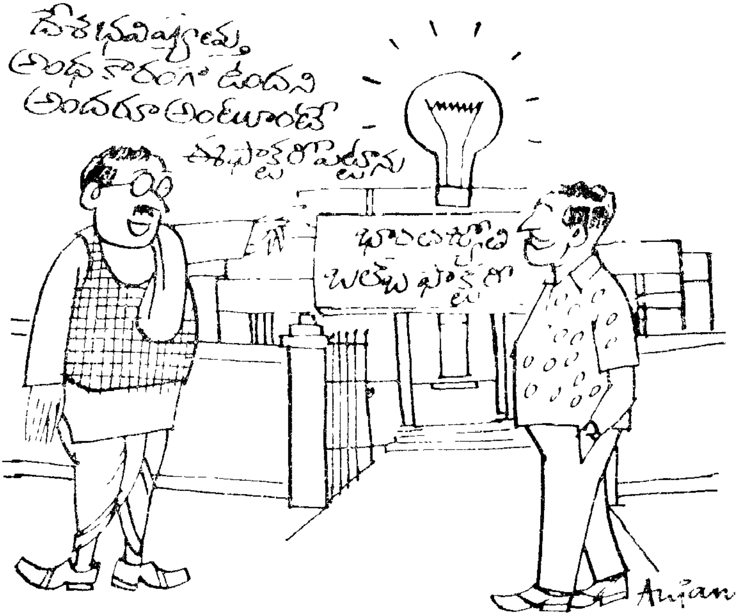

పోసీ" అంటూ బయటికి వెళ్ళిపోయాడు. వాడి ఖర్మ! ఈనాడు వాడి ముగ్గురు కొడుకులూ వారాలు చేసుకుంటూ బి.ఏ., బి.ఎస్సి, ఏం. ఏ. చదువుతున్నారు. మరి వాళ్ళముఖాన అది వ్రాసివుంది. ఏం చేస్తాం. ఎవరిరాత వాళ్ళది. కసిగా అనుకున్నాడు ఆచారి కంసాలి ఇంటికి, వెనక్కి తిరిగివస్తూ.

*   *   *

"కనీసం ఈ రోజయినా అన్ని సొమ్ములూ పెట్టుకోండి నువ్వూ, లలితా. రథోత్సవం మన వీధి గుండా కూడా వస్తుంది. చూద్దూగానీ..." అన్నాడు ఆచారి ఆఖరుప్రయత్నంగా.

అన్నపూర్ణ కళ్ళు అగ్నిగోళాల్లా కణకణలాడాయి క్షణకాలం. "ఎందుకూ, తేరుమీద వూరేగే దేవుడికి, తెరవెనుక భాగోతం తెలీదనీ, 'నీ సొమ్ము ఇదిగో మా దగ్గరుంది!' అవి గొప్పగా తెలుపకోవాలనీనా మీ వుద్దేశ్యం?" అంది విసురుగా. మరీ ఈ పదిరోజుల్లోనే ఆమెలో ప్రేతకళ బయటపడినట్లనిపించింది ఆచారికి.

"నీ ఖర్మ! నీ కెలాగూ అనుభవించే రాత లేదు. నువ్వొద్దన్నా పిల్లదానికి పెడతాను సొమ్ము." పట్టుదలగా అరిచి, ఏడుస్తున్న లలితను బుజ్జగించి మరీ అలంకరించాడు నగలన్నీ. మెరిసిపోతున్న రాళ్ళనగలతో, వెలిగిపోతోంది లలిత 'బాలా త్రిపురసుందరి'లా.

"ఒద్దు...ఒద్దు... ఆ సొమ్ము తీసే యండి. మన బిడ్డ క్షేమంకోరి చెబుతున్నాను..." అరుస్తున్న అన్నపూర్ణ మాటలు వినిపించుకోకుండా, లలితను పిల్చుక వెళ్ళిపోయాడు ఆచారి.

తేరుమీద ఉత్సవ విగ్రహాలు జాగ్రత్తగా అమర్చబడ్డాయి. పూజారులు కూర్చోవటానికి దేవుడికొక్కస్త క్రిందుగా రథంలో చుట్టూరా 'మంచె' ఏర్పాటు చేయబడింది. రథమూ, ఇనుపచక్రాలూ రంగురంగుల పూలమాలికలతో, రంగురంగుల ముగ్గులతో అలంకరింపబడి వున్నాయి. పెద్దపెద్ద మోకులు పట్టుకుని రథాన్ని లాగటానికి సిద్ధంగా వున్నారు కొందరు కండలుతిరిగిన వ్యక్తులు.

ఈలోగా ఓ వేపు 'క్యూ'లో వస్తున్న జనాన్ని అదుపులో పెడుతూనే, మరో వేపు నాలుగుడబ్బులు చేతిలో పెట్టిన వారిని 'క్యూ'లో ముందుకు పోయి వుండేలా నేర్పుగా నెట్టేస్తున్నారు సీతన్న, రాములు వగైరా బంట్రోతులు.

"నాన్నా! నేను రథంలో నీ పక్కన కూర్చుంటాను" అంది లలిత తండ్రి వేపు చూస్తూ.

"కూర్చోమ్మా." అని పైకి అని – "నాకు అడ్డుచెప్పే దెవరు?" అనుకున్నాడు ఆచారి.

రథం కదిలింది. జనంలో భగవన్నామ స్మరణ అధికమైం దొక్కసారిగా! తనప్రక్కనే కూర్చోబెట్టుకున్నాడు లలితను జాగ్రత్తగా. టెంకాయలు, హారతులు, సాగిలబడి మ్రొక్కటాలూ, జనం త్రొక్కిసలాడిపోతున్నారు! ఆచారికీ, సుబ్రహ్మణ్యానికీ, అయ్యంగారికీ, శఠగోపానికీ క్షణం వెసులుబాటు చిక్కటంలేదు టెంకాయలు అందుకోవటం, కొట్టడం, హారతి వెలిగించటం, ప్రసాదం తిరిగి ఇవ్వటం...

ఇంత చేస్తున్నా ఆచారి మెదడులో ఓ మూల ఆలోచన సాగిపోతూనేవుంది. ఈ ఉత్సవం పూర్తయితే, ఇక రామిశెట్టి చెయిచిక్కడు. అంచేత రథోత్సవం పూర్తికాగానే, ఎంత పొద్దుపోయినా సరే, రామిశెట్టిని ఒంటరిగా కలుసుకుని ఎవ్వరికీ తెలియకుండా తనకు ఒప్పుకున్న అయిదువందలూ వసూలు చేసుకోవాలి. ఇందులో ఆఫీసరుకూ వాటా వుండకూడదు.

తేరు తన వీధిలోకి వచ్చింది. అన్నపూర్ణ ఇప్పుడయినా బయటికి వచ్చి చూస్తుందో చూడదో? ఆలోచిస్తున్న ఆచారి భుజంమీద మెల్లిగా తట్టాడు సుబ్రహ్మణ్యం.

"గురువుగారూ! ఈ కాస్తదూరం మీ ముగ్గురూ అందుకోండి హారతి పళ్ళాలు. నేను తేరుదిగివెళ్ళి, దేవుడి అలంకరణ సరిజూస్తాను ఆలయంలో."

ఆచారి తలవూగించాడు. "ఆ... వెళ్లు...ఇదుగో చూడు 'నామం గడ్డ' బాగా అరగదీసి, తెల్లగా, మందంగా,

పెట్టు నామాలు. కంటిచివరలు మాత్రం కనిపించాలి విగ్రహానికి..." చెబుతున్న ఆచారి మాటలు గొంతుకలో వుండగానే......ఏదో కుదుపు......జనంలో హాహాకారాలు... అనుకోని సంఘటన. చిన్నగతుకులో రథచక్రం ఒరిగింది. చక్రంఒరగటంతో తేరుఒరిగింది కొద్దిగా.

"జాగ్రత్త జాగ్రత్త..." జనమూ, రథం లాగేవారూ గోలగోలగా అరుస్తున్న కేకలు...కనుమూసి తెరచేంతలో ఒరిగిన రథంలోనుంచి ప్రక్కకు జారి, క్రిందపడిన లలితనుగానీ, ఆ పిల్లను పట్టుకోబోయి తనూ దొర్లిన ఆచారిని గురించిగానీ ఎవరూ గమనించలేదు. గమనించేసరికి, రథచక్రాలు లలిత మీదగా, ఆచారి కాళ్ళమీదుగా దొర్లిపోయాయి. కబురుతెలిసిన అన్నపూర్ణ మరి కళ్ళుతెరవలేదు. కానీ ఇక్కడ తేరు ఒరిగిన సంగతి తెలియని సుబ్రహ్మణ్యం...తను పనిలోపనిగా తస్కరించిన పదిరూపాయలూ ఆనందంగా రొండిలో దోపుకుని, దేవుడి విగ్రహానికి కళ్ళచివరలు మాత్రం వదిలి, మిగతా కళ్ళు మూసుకుపోయేలా చక్కగా, మందంగా, అందంగా, నామం గడ్డతో నామాలు దిద్దుతున్నాడు.

* * *
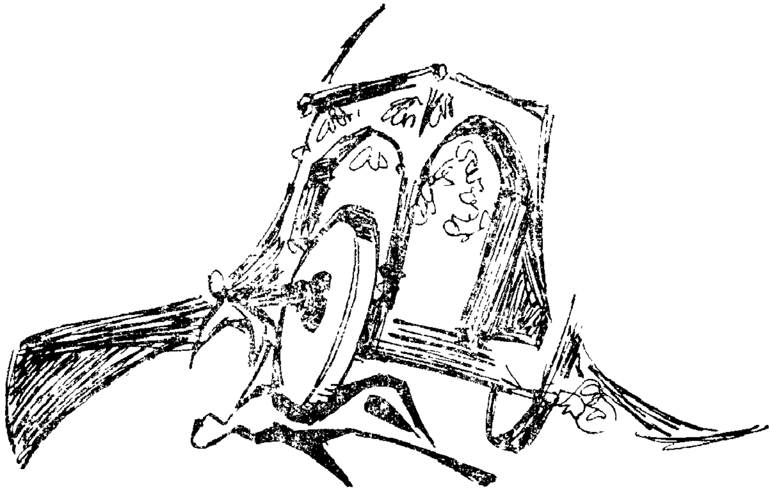
నీతి : దేవుడి కళ్ళకు నామాలు దిద్దే ఆచారికేకాదు, దేశమాత కళ్ళకూ సాటి ప్రజల కళ్ళకూ నామాలు దిద్దుతున్న, ఒద్దనున్న ఎవరి 'తేరు' అయినా ఏనాడో ఓనాడు 'ఒరిగి' తీరుతుంది.